

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ

**Потенціал і розвиток
підприємств соціокультурної
діяльності**

Затверджено:

Протокол засідання кафедри
менеджменту, публічного
управління та адміністрування
№ 1 від 27 серпня 2024 р.
В.о. завідувача кафедри МПУА
Т.Б. Семенчук

Викладач	ОСИПОВА Євгенія Леонідівна Кандидат економічних наук, доцент
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	ОСИПОВА Євгенія Леонідівна
E-mail	layretta@ukr.net
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій Кафедра кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 608 телефон: +38066-451-23-32
Консультації	Кожен понеділок та середа з 11.00 до 13.00 м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 608 або за ZOOM посиланням
Офіційна назва освітньої програми	Інноваційний менеджмент креативних індустрій
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань, спеціальність	02 «Культура і мистецтво» 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова
Курс/ Семестр викладання	4/8
Обсяг дисципліни	3 кредита ECTS / 90 загальна кількість годин
Види та кількість аудиторних занять, денна/ заочна	Лекції – 16 години/ 4 годин Практичні заняття – 14 годин/ 4 години
Форма контролю	Залік
Локація та матеріально- технічне забезпечення	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проектор, мережа Internet.
Мова викладання	Українська

Мета вивчення дисципліни	засвоєння понятійного апарату, методології і прикладного інструментарію оцінювання ринкової вартості потенціалу соціокультурного підприємства та його структурних елементів; набуття знань про закономірності, принципи та особливості формування, розвитку конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
Загальні компетентності	ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК25. Здійснювати розподіл повноважень і відповідальності на основі їх делегування СК28. Здатність здійснювати ефективні комунікації та розв'язувати конфліктні ситуації у професійній діяльності
Програмні результати навчання	16. Знати як застосувати сучасні технології управління людськими ресурсами

ЧИМ ВАЖЛИВИЙ КУРС:

Ви сформуєте комплексне бачення сутності потенціалу і розвитку соціокультурного підприємства. Засвоїте теоретичні та методичні основи оцінювання потенціалу підприємства. Нові знання будуть корисними для формування мотивованого робочого колективу та належної поведінки у ньому. Зможете розробити комплекс заходів розвитку підприємств креативних індустрій.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Модуль 1. ПОТЕНЦІАЛ І РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Змістовий модуль 1. ПОТЕНЦІАЛ І РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Сутнісна характеристика потенціалу підприємства

Структура та особливості підприємства як відкритої соціально-економічної системи. Концептуальні моделі підприємства. Еволюція теоретичних підходів до визначення сутності потенціалу підприємства. Класифікація видів потенціалу за різними ознаками. Виробничий, науково-інноваційний, ресурсний, ринковий, за динамічними можливостями, організаційний, вартісний підходи до визначення сутності потенціалу соціокультурного підприємства.

Тема 2. Структура потенціалу підприємства

Суб'єктивні складові потенціалу підприємства. Об'єктивні складові потенціалу підприємства. Логістичний потенціал. Потенціал виробничого процесу. Маркетинговий потенціал. Фінансовий потенціал. Потенціал трудових ресурсів. Управлінський потенціал. Ресурсний потенціал. Потенціал відтворення: просте та розширене відтворення.

Тема 3. Формування потенціалу підприємства: поняття і загальна модель

Особливості економічних систем. Властивості економічних систем. Методичні та організаційно-економічні засади формування потенціалу підприємства. Загальнотеоретична модель формування потенціалу підприємства. Ефект синергії. Пряма та опосередкована користь синергії. Алгоритм формування потенціалу підприємства. Оптимізація структури потенціалу підприємства. Етапи процесу оптимізації структури потенціалу підприємства. Сучасні тенденції формування потенціалу підприємства. Особливості формування оптимізаційної моделі потенціалу підприємств залежно від специфіки підприємницької діяльності. Галузевий розподіл. Ресурсна сегментація.

Тема 4. Особливості формування виробничого потенціалу підприємства

Концептуальні підходи до визначення основних структурних елементів виробничого потенціалу сучасної підприємницької діяльності. Оцінювання виробничого потенціалу підприємства на підставі аналізу рівня ефективного використання структурних робочих місць. Вимірювання величини виробничого потенціалу на базі поелементного підходу. Оцінювання ефективності використання основних елементів виробничого потенціалу підприємства. Аналітичний метод "Багатокутник потенціалу підприємництва". Аналітичний метод "Радар потенціалу".

Тема 5. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства

Особливості конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Конкурентні переваги підприємства як порівняльні переваги підприємства над іншими підприємствами даної галузі всередині та за межами країни. Конкурентоспроможність підприємства як відображення відносного рівня ефективності використання всіх видів наявних у нього ресурсів. Конкурентний статус підприємства як характеристика позиції, яку займає підприємство у ринковому конкурентному суперництві.

Тема 6. Теоретичні основи оцінювання потенціалу підприємства

Головні цілі оцінювання потенціалу підприємства. Структурно-логічна схема формування вартості потенціалу підприємства та його складових. Складові потенціалу підприємства (виробничої системи). Вартість потенціалу підприємства (виробничої системи). Поняття вартості та її модифікації. Видова характеристика вартості в обміні та користуванні. Принципи та основні етапи оцінювання потенціалу підприємства. Загальновживана класифікація принципів оцінювання. Принципи, пов'язані із землею, будинками і спорудами. Принципи, що базуються на уявленнях користувача. Принципи, пов'язані з ринковим середовищем. Принцип найліпшого і найефективнішого використання.

Тема 7. Методичні підходи до оцінювання потенціалу підприємства

Впровадження нових підходів до процесу ухвалення управлінських рішень та управління. Загальна еволюція методології дослідження та оцінювання потенціалу підприємства. Етап стихійного розвитку, етап наукової сегментації. Вартість і позицій колишніх, сучасних та майбутніх результатів. Ієрархія чинників, що формують вартість об'єкта оцінювання. Загальні, локальні та індивідуальні чинники. Витратна концепція оцінювання потенціалу підприємства: метод порівняльної одиниці, метод поділу за компонентами, метод кількісної діагностики, метод обліку витрат та інфраструктури, метод зміщення, метод індексації даних проектно-кошторисної документації. Порівняльний підхід до оцінювання потенціалу підприємства: метод парних продажів, метод статистичних коригувань, експертні методи порівняння, метод мультиплікаторів порівняння. Результативна оцінка потенціалу підприємства: метод капіталізації доходу, метод дисконтування грошових потоків, метод залишкового доходу. Переваги та недоліки різних методологій оцінювання потенціалу підприємства

Тема 8. Оцінювання вартості бізнесу

Наукові основи проектування системи відтворення лідерів організації. Поняття «Оцінювання вартості бізнесу». Мета та характер розрахунків: внутрішнє та зовнішнє оцінювання вартості. Базова модель визначення ринкової вартості бізнесу. Вартісні показники елементів моделі: вартість машин та обладнання, земельної ділянки, будівель та споруд на ній, сировинноматеріальних запасів, трудового потенціалу, нематеріальних складових потенціалу підприємства, вартісна оцінка якості бізнес-процесів. Методи оцінювання вартості бізнесу: витратний, результативний, порівняльний. Аналіз методів оцінювання вартості бізнесу.

Практичні заняття курсу передбачають виконання ситуаційних, тестових та інших завдань, опитування та дискусії за темами, короткі виступи та презентації з тематики дисципліни.

Тематика практичних занять:

Тема 1. Класифікація видів потенціалу за різними ознаками.

Тема 2. Графологічна модель потенціалу підприємства.

Тема 3. Структура виробничого потенціалу підприємства.

Тема 4. Прикладні моделі оцінювання конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

Тема 5. Принципи та основні етапи оцінювання потенціалу підприємства.

Тема 6. Методи оцінювання підприємства та його потенціалу

Тема 7. Методи витратного підходу до оцінювання вартості бізнесу

Практичні заняття курсу передбачають виконання ситуаційних, тестових та інших завдань, опитування та дискусії за темами, короткі виступи та презентації з тематики дисципліни.

Приклади практичних завдань:

Проведіть розрахунок необхідних коштів для формування фондового та обігового потенціалу ВАТ "Промінь", якщо: середньорічна вартість основних виробничих засобів 16 500 тис. грн; нормативний коефіцієнт ефективності капітальних вкладів 0,15; нормовані оборотні кошти 422 300 тис. грн; коефіцієнт витягу продукції з оборотних засобів 0,87.

Завдання для обговорення:

1. Що таке потенціал?
2. Що розуміють під терміном «економічний потенціал підприємства»?
3. Які підходи існують до визначення поняття «економічний потенціал підприємства»?
4. Чим обумовлена актуальність поняття «потенціал підприємства»?
5. Які можливості надасть українським підприємствам визначення величини їхнього потенціалу?

Приклад тестового завдання:

У межах результатної концепції потенціал підприємства може розглядатися як:

- а) сукупність ресурсів підприємства, оцінка яких здійснюється за вартістю їхнього залучення;
- б) здатність господарської системи освоювати, переробляти ресурси для задоволення суспільних потреб і створення певного результату;
- в) ресурси та компетенції, які дозволяють реалізувати ринкові шанси, що надаються;
- г) наявність компетенцій, які дозволяють формувати ефективну стратегію.

Для стимулювання науково-дослідницького й творчого інтересу здобувачів вищої освіти і здобуття ними навичок наукової діяльності доречно заохочувати їх до виконання додаткових видів робіт в певних проектах, і враховувати цю діяльність при підведенні підсумків роботи здобувачів вищої освіти у семестрі. Так, наприклад, здобувачам вищої освіти може бути запропоновано виконання рефератів за темами дисципліни «Потенціал і розвиток підприємств соціокультурної діяльності» у вигляді презентацій та захистити її на практичному занятті. Найкращі рекомендуються до виступу на науково-практичній конференції.

Орієнтована тематика:

1. Сутність і структура потенціалу підприємства соціокультурної сфери.
2. Методологічні підходи до оцінки потенціалу підприємства.
3. Основні напрями розвитку підприємств соціокультурної діяльності в сучасних умовах.
4. Економічна ефективність діяльності підприємств соціокультурної сфери.
5. Управління людським капіталом у соціокультурних організаціях.
6. Методики оцінки кадрового потенціалу підприємства соціокультурної сфери.
7. Аналіз матеріально-технічної бази закладів культури.

8. Оцінка інноваційного потенціалу в сфері культурного підприємництва.
9. Фінансовий потенціал підприємства: джерела формування та шляхи підвищення.
10. Соціальний потенціал як складова сталого розвитку підприємства.
11. Стратегії розвитку підприємств соціокультурної сфери.
12. Інвестиційна привабливість підприємств культури.
13. Роль державної підтримки у розвитку соціокультурних підприємств.
14. Публічно-приватне партнерство в соціокультурній сфері.
15. Цифровізація як чинник розвитку потенціалу підприємства культури.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал (до 8 балів).

Практичні заняття:

Оцінюються за активністю здобувачів освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та Оцінюються за активністю здобувачів освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та ступенем залученості у дискусії. Максимальна сума становить 13 балів за кожне заняття (до 91 балів).

Самостійна робота

Написання та захист реферату (тематика погоджується із викладачем курсу) у вигляді доповіді та/або презентації оцінюються до 10 балів.

Здобувач отримує підсумкову оцінку за результатами поточного контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, становить 100.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані,

			всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-63		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
0-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

ІНФОРМАЦІЙНО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Силабус навчальної дисципліни.
2. Google Classroom: Потенціал і розвиток підприємств соціокультурної діяльності
3. Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ: <https://library.duit.in.ua>.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Людський потенціал підприємницької діяльності: навчальний посібник / за заг.ред. Н.Ю. Кубіній. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла». 2021. 172 с. URL: <https://surl.li/jgdflhw>
2. Семенчук Т.Б., Боняр С.М., Осипова Є.Л. та ін. Менеджмент креативних індустрій: навчальний посібник. Київ: ДУІТ, 2024. 330 с
3. Богацька Н., Ковальчук О. Ресурсний потенціал підприємства: сутність та стратегія використання. URL:http://rusnauka.com/4_SND_2012/Economics/10_98032.doc.htm
4. Гавва В.Н., Божко Е.А. Потенціал підприємства: формування та оцінювання : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2014. 224 с.
5. Добикіна О.К., Рижиков В.С., Касьянюк С.В. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2007. 208 с.
6. Касьянова Н.В., Солоха Д.В., Морева В.В., Беякова О.В. Потенціал підприємства:

формування та використання : підручник. Донецьк : Цифрова типографія, 2012. 257 с.

7. Касьянова Н.В., Солоха Д.В., Морева В.В., Белякова О.В. Потенціал підприємства: формування та використання. 2-ге вид. перероб та доп.: підручник. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 248 с.

8. Кириченко Т.В. Аналіз підходів до оцінювання ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства. Ринково-орієнтоване управління інноваційним розвитком: монографія Харків: Діса плюс, 2015. С. 205.

9. Ковальська Л.Л., Оксенюк К.І., Завадська О.М., Циганюк Н.Є. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2017. 208 с.

10. Коюда В.О., Воліков В.В. Інтелектуальний потенціал підприємства : монографія. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 336 с .

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

[Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій](#)

[Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій](#)

[Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ](#)

Порушення [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#) є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з [Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ](#). У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#).

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватися в он-лайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується [«Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ»](#).